

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Семінар "Стандарти та освітні програми на основі компетентнісного підходу в Україні"

24 травня 2018 р., м. Київ

24 травня відбувся семінар "Стандарти та освітні програми на основі компетентнісного підходу в Україні". Семінар був організований Європейським фондом освіти (ЄФО) за сприяння та у співпраці з Міністерством освіти і науки, Міністерством соціальної політики та Федерацією роботодавців України. У семінарі взяли участь 60 учасників, які представляють державні установи, соціальних партнерів, галузеві ради, експертів, навчальні заклади, наукові установи та роботодавців з різних регіонів та галузей в Україні.

Мета семінару - обговорити та затвердити результати тестування професійних стандартів, розглянути питання, що стосуються переходу від професійних до освітніх стандартів та стандартів оцінювання результатів навчання.

Апробація методики розроблення професійних стандартів на прикладі професій "Кухаря", "Маляра", "Токаря".

Було апробовано та представлено методику розроблення професійних стандартів. Вона була добре прийнята всіма зацікавленими сторонами, що брали участь в апробації. Але для того, щоб розширити використання методології, ЄФО буде підтримувати розробку керівництва та підготовку тренерів для розроблення професійних стандартів.

Спочатку Міністерством освіти і науки України було запропоновано провести апробацію за трьома професіями, за якими проводився пілотний проект з дуального навчання. Ці апробовані професії охоплюють лише традиційні робочі професії, проте важливо отримати відгук і приділяти пріоритет професіям, більш орієнтованим на майбутнє.

На семінарі обговорено питання власності та ініціювання процесу розроблення професійних стандартів. Існують проблеми з професіями, які використовуються в декількох секторах. Поточна процедура особливо підкреслює вимоги розробника, який подає свою заявку на розроблення професійних стандартів Міністерству соціальної політики України. Процедура передбачає проведення консультацій щодо стандартів, але процедуру перевірки можна було б покращити, якщо б існували ефективні галузеві та міжгалузеві ради. Ця проблема в деяких випадках призвела до суперечностей між різними заінтересованими сторонами.

Також, апробація методики на прикладі професії «Кухаря», за якою Міністерством соціальної політики України використовується професійний стандарт для цілей визнання результатів неформального та інформального навчання, продемонструвала необхідність оновлення стандартів.

Обговорено використання наявних іноземних (міжнародних) стандартів. На етапі тестування використовувались різні іноземні стандарти. Зрозуміло, що їх не можна використовувати, ігноруючи конкретний контекст, але вони можуть бути корисним джерелом для того, щоб вітчизняні стандарти були більш орієнтовані на майбутнє та порівнювалися на міжнародному рівні.

Міжнародні стандарти, де вони існують, у таких випадках, як, наприклад, моряки, пілоти, водії вантажівок, зварювальники, повинні використовуватися без жодних змін.

При тестуванні різні юніти (складові одиниці) компетентностей (трудова функція) в межах професійних стандартів окремо порівнювалися з рівнями НРК.

Освітні стандарти

Віктор Паржицький представив проект методології розроблення стандартів освіти на прикладі стандарту "токаря", який привернув багато коментарів. Головним питанням стало включення ключових компетентностей в освітні стандарти.

Пан Ковтунець та пані Шумік підкреслили, що, хоча тестування зосереджувалося на робочих професіях, підходи до розроблення нових стандартів освіти могли б також використовуватися для молодших спеціалістів та вищої освіти. Освітні стандарти мають сприяти традиційним траєкторіям навчання у навчальних закладах, а також дуальному навчанню. Важливо, щоб вони зосереджувалися, в першу чергу, на результатах навчання для кожного модуля, а не на робочому навантаженні з точки зору теми.

Ці питання необхідно враховувати у роботі робочої групи з розроблення стандартів освіти, до складу якої увійдуть представники заінтересованих сторін зі сфери праці, експерти та представники сфери освіти, щоб визначити підхід та рекомендації щодо стандартів освіти, що ґрунтуються на компетентісному підході на різних рівнях.

Базові дослідження щодо інноваційних освітніх програм та практики оцінювання

ЄФО та експерти представили концепцію базового дослідження щодо незалежного оцінювання результатів навчання (включаючи концепцію незалежних центрів оцінювання, кваліфікаційних центрів, оцінювачів, стандарти оцінювання, методи оцінювання, підтвердження неформального та інформального навчання, механізми забезпечення якості, фінансування та доступ) та базового дослідження про минуле, сьогодення та майбутнє розроблення та впровадження освітніх програм на основі компетентісного підходу в Україні. Результати цих досліджень будуть представлені на наступному семінарі у вересні 2018 року та будуть слугувати основою для розроблення стандартів оцінювання, освітніх програм та відповідних керівництв.

За підсумками семінару учасники рекомендували:

1. Національному агентству кваліфікацій після створення розглянути питання щодо:
 - процедури розроблення та затвердження професійних стандартів за наскрізними (міжгалузевими) професіями;
 - оновлення існуючих професійних стандартів;
 - розроблення рекомендацій з використання іноземних та міжнародних професійних стандартів;
 - розроблення рекомендацій щодо співставлення кваліфікацій з рівнями НРК.

2. Робочій групі з підготовки Методики розроблення стандартів освіти при доопрацюванні проекту Методики розроблення стандартів освіти враховувати можливість її використання при розробленні стандартів освіти для молодших спеціалістів та вищої освіти.

3. Європейському фонду освіти (ЄФО) продовжити надання підтримки щодо:

- створення і пілотування відповідних методик, настанов (керівництв) для розробників професійних та освітніх стандартів;
- проведення базових досліджень з розроблення освітніх програм та зовнішнього незалежного оцінювання в Україні;
- створення Національного агентства кваліфікацій та підготовка персоналу агентства;
- створення веб-сайту Національної системи кваліфікацій та Реєстру кваліфікацій;
- уточнення ключових принципів для розроблення програм професійної освіти;
- визначення концепції утворення кваліфікаційних центрів.

4. Європейському фонду освіти (ЄФО) сприяти в проведенні міжнародної незалежної експертизи проектів професійних стандартів на 3 пілотовані робітничі професії («Токар» (два альтернативні проекти професійних стандартів), «Маляр» і «Кухар»).

Наступні семінари відбудуться 24 і 25 вересня.

24 вересня буде обговорюватися керівництво для розробників професійних стандартів та результати базового дослідження з незалежного оцінювання, а також представлено новий веб-сайт НСК.

25 вересня - методологія розробки освітніх стандартів і результати дослідження з розробки навчальних програм, як вони змінюються - минуле, сьогодення і майбутнє.

Учасники семінарів будуть визначені відповідно до цілей кожного з семінарів.